

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Ndob/9/2024
Identifikačné číslo spisu:	6123361260
Dátum vydania rozhodnutia:	17.04.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6123361260.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Mederovej a členiek senátu JUDr. Lenky Praženkovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej v spore žalobcu RBR Betón, a. s., so sídlom Mudroňova 5, 010 01 Žilina, IČO: 36 672 572, zastúpeného KUBINEC & PARTNERS advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Skuteckého 6, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 851 574, proti žalovanému GEART, s.r.o. so sídlom P. O. Hviezdoslava 42A, 010 01 Žilina, IČO: 36 814 571, zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Danica Birošová, s.r.o., so sídlom Piaristická 46/276, 911 40 Trenčín, IČO: 36 837 857, o zaplatenie 141.586,67 eura s príslušenstvom, o vylúčení konajúcich sudkýň v spore vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 41Cob/61/2024, takto

rozhodol:

Sudkyne Krajského súdu v Banskej Bystrici JUDr. Míriam Boborová Sninská, JUDr. Miroslava Púchovská a JUDr. Zuzana Konáriková n i e s ú vylúčené z prejednávania a rozhodovania sporu vedeného na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 41Cob/61/2024.

Odôvodnenie

1. Žalovaný písomným podaním z 19. marca 2024, Krajskému súdu v Banskej Bystrici doručeným 21. marca 2024 vzniesol námietku zaujatosti proti sudkyni JUDr. Márii Kubincovej, PhD. a proti ostatným sudcom Krajského súdu v Banskej Bystrici, s návrhom na ich vylúčenie z konania a rozhodovania sporu vedeného na označenom krajskom súde pod sp. zn. 41Cob/61/2024.

1.1. Svoju námietku žalovaný odôvodnil poukazom na ustanovenia § 49 ods. 1, 2, 3, § 39 ods. 3, § 51 a § 55 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a tvrdením, že nahliadnutím do elektronického súdneho spisu dňa 15. marca 2024 zistil, že vec vedená na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 41Cob/61/2024 bola na konanie a rozhodnutie pridelená, okrem iných, aj zákonnej sudkyni JUDr. Márii Kubincovej, PhD.. Následne dňa 18. marca 2024 zistil, že sa jedná o manželku JUDr. Martina Kubinca, PhD, ktorý je väčšinovým akcionárom v

spoločnosti žalobcu a zároveň je spoločníkom

a konateľom právneho zástupcu žalobcu, KUBINEC & PARTNERS advokátska kancelária, s.r.o., ktorá voči žalovanej spoločnosti zastupuje žalobcu v dvoch súdnych konaniach vedených na Okresnom súde Banská Bystrica, a to pod sp. zn. 36Up/1199/2023 o zaplatenie 51.413,82 eura s príslušenstvom a pod sp. zn. 18Up/1203/2023 o zaplatenie 141.586,67 eura s príslušenstvom. Z dôvodu manželského vzťahu zákonnej sudkyne JUDr. Márie Kubincovej, PhD. a JUDr. Martina Kubinca, PhD., žalovaný tak namieta jej pomer k žalobcovi a jeho právnomu zástupcovi, naviac, domnievajú sa zároveň, že aj ďalšia osoba s menom

Martin Kubinec, podľa výpisu z obchodného registra žalobcu zastávajúca funkciu člena predstavenstva, s adresou trvalého pobytu totožnou s adresou trvalého pobytu manželov Kubincových, zapísanou na LV č. XXXX, k. ú, Z., by mohla byť ich ďalším rodinným príslušníkom. Žalovaný ďalej tvrdí, že konajúca sudkyňa JUDr. Mária Kubincová, PhD. sama o vylúčenie nepožiadala a keďže v elektronickom spise nie je sprístupnený návrh žalobcu, utvrdzuje táto okolnosť žalovaného v jeho presvedčení o zaujatom postupe menovanej sudkyne voči jeho osobe.

1.2. S ohľadom na predpokladané priateľské vzťahy sudkyne JUDr. Márie Kubincovej, PhD. s ostatnými sudcami Krajského súdu v Banskej Bystrici má žalovaný za to, že vec by mohla byť ovplyvňovaná aj v prípade, ak by vec zostala na prejednanie a rozhodnutie na Krajskom súde v Banskej Bystrici aj po vylúčení JUDr. Márie Kubincovej, PhD., z dôvodu ktorého žalovaný namietol zaujatosť aj všetkých ostatných sudcov Krajského súdu v Banskej Bystrici a navrhol prikázanie sporu inému súdu, mimo Krajského súdu v Banskej Bystrici.

2. Sudkyňa JUDr. Mária Kubincová, PhD. vo svojom písomnom vyjadrení k podanej námietke zaujatosti uviedla, že sa vo veci cíti byť zaujatá s poukazom na tú skutočnosť, že právnym zástupcom žalobcu je advokátska kancelária, ktorej advokátom a konateľom je jej manžel, JUDr. Martin Kubinec, PhD., ktorá okolnosť vyplýva aj z plnej moci založenej na č. 1. 6 spisu. S poukazom na potvrdenie založené na č. 1. 260 spisu však zároveň poukázala na skutočnosť, že v predmetnej veci nie je zákonnou sudkyňou. Vec bola pridelená senátu 41Cob, ktorého členkou nie je a v námietke zaujatosti účastník nesprávne tvrdí, že vec bola pridelená na konanie a rozhodnutie aj jej osobe. K námietke žalovaného sa písomne vyjadrili aj ďalšie sudkyne a sudcovia Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorí vo svojich vyjadreniach k vznesenej námietke zaujatosti uviedli, že sa necítia byť vo veci zaujatí, strany sporu ani ich zástupcov nepoznajú, ani nie sú v žiadnom vzťahu k stranám sporu, ani k predmetu konania.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež len „Najvyšší súd SR“ alebo „najvyšší súd“), ktorému bola námietka zaujatosti predložená na rozhodnutie ako súdu nadriadenému Krajskému súdu v Banskej Bystrici (§ 54 ods. 1 CSP), posudzoval opodstatnenosť námietky zaujatosti vznesenej žalovaným (§ 52 ods. 1 a 2 CSP v spojení s § 49 ods. 1 CSP) z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca, resp. celý senát, vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci.

4. Podľa § 49 ods. 1, 2, 3 CSP, sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti. Vylúčený je i sudca, ktorý prejednával a rozhodoval ten istý spor na súde inej inštancie. Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti. Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaniu sporu, k nezaujatému prístupu súdu k stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní. Rovnako tak je zámerom tejto právnej úpravy predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania.

5. Podľa § 52 ods. 1 CSP, strana má právo z dôvodov uvedených v § 49 uplatniť námietku zaujatosti.

6. Podľa § 52 ods. 2 CSP veta prvá, v námietke zaujatosti musí byť okrem všeobecných náležitostí

podania uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, kedy sa strana uplatňujúca si námietku o dôvode vylúčenia dozvedela a dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť.

7. Cieľu sledovanému uvedenými ustanoveniami zodpovedá aj právna úprava skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú.

Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu, a to buď a/ k sporu, v rámci ktorého by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia sporu alebo konania, b/ k stranám sporu, ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, c/ k zástupcom strán sporu, ktorý by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod písm. b/, alebo d/ k osobám zúčastneným na konaní (viď obdobne b/ a c/). Za relevantný sa pritom považuje iba taký vzťah, ktorý by (vzhľadom na jeho charakteristické znaky) pri všetkej mozgnej snahe sudcu o správnosť konania a rozhodovania ovplyvnil jeho objektívny pohľad na spor a v konečnom dôsledku by mohol viesť k vydaniu nezákonného rozhodnutia (pozri napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1Nc/1/2017 z 31. januára 2017).

7.1. Integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý (nestranný) sudca. Ústavná úprava práva na spravodlivý proces (čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky; ďalej len „Ústava SR“ alebo „ústava“) súčasne zahŕňa aj právo na to, aby právna vec účastníka konania nebola odňatá zákonnému sudcovi, ktorý bol určený podľa zákonných pravidiel príslušnosti súdov (čl. 48 Ústavy SR).

V zásade platí, že v určitej právnej veci musí rozhodovať nezávislý a nestranný sudca vecne a miestne príslušného súdu, určený rozvrhom práce príslušného súdu a tento tzv. zákonný sudca by sa už v ďalšom priebehu konania nemal meniť. Výnimku z ústavnej zásady nezmeniteľnosti zákonného sudcu predstavuje inštitút vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodovania veci, ktorý zo zákonom predpokladaných dôvodov pripúšťa, aby zákonný sudca bol vylúčený z ďalšieho prejednávania a rozhodovania. Zámer, ktorý tu umožňuje prelomiť ústavnú zásadu nezmeniteľnosti zákonného sudcu, spočíva v zmazení hrozaceho rizika, že by vo veci mohol konať a rozhodovať zaujatý, a teda nie nestranný sudca.

7.2. Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania buď na základe oznámenia sudcu (§ 50 CSP) alebo na základe uplatnenia námietky zaujatosti stranou sporu

(§ 52 CSP). Obsahom práva na prejednanie sporu pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania sporu pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie sporu nestranným súdom je len povinnosť prejsť každý návrh oprávnenej osoby

na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania a rozhodnúť

o ňom (viď napr. I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03). Vzhľadom k tomu, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 49 až § 58 CSP predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 ústavy), možno sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania sporu skutočne iba výnimočne a z naozaj závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo. Pri posudzovaní dôvodov namietanej nezaujatosti treba

mať na zreteli nielen právnu úpravu danú ustanoveniami Civilného sporového poriadku,

ale tiež judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu Slovenskej republiky a napokon aj závery, ku ktorým dospela doterajšia rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

7.3. Nestrannosť definovaná aj ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti) a straníckosti býva považovaná za pojem širší ako nezávislosť. Nestrannosť sudcu musí byť podstatou jeho funkcie, zatiaľ čo jeho nezávislosť ju má iba umožňovať. Pod sudcovskou nezávislosťou

a nestrannosťou treba rozumieť aj nezávislosť a nestrannosť každého jednotlivého sudcu. Obsahom

práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej právnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu. Súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči stranám sporu postupoval nezaufato a neutrálne, žiadnej z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutia sporu. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok (II. ÚS 71/97).

7.4. Nestrannosť je potrebné skúmať jednak zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. treba zistiť osobné presvedčenie zákonného sudcu a jednak z objektívneho hľadiska nestrannosti posúdením, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkolvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku.

7.5. Nadriadený súd môže vylúčiť namietaného sudcu z prejednávania a rozhodovania veci až vtedy, keď je evidentné, že vzťah sudcu nie je stranou len tvrdený, ale že skutočne existuje a svojou povahou a intenzitou vykazuje znaky relevantné v zmysle § 49 ods. 1 CSP. Rozhodujúca je tak existencia objektívnych skutočností, ktoré sa musia preukázať, a nie subjektívne domnienky uvedené stranou sporu. Pri rozhodovaní o námietke zaujatosti je nevyhnutné prednostne posudzovať, či sú dané dôvody pre vylúčenie zákonného sudcu (člena senátu, resp. celého senátu) a až po kladnom závere (t. j. že je dôvod pre vylúčenie zákonného sudcu) môže nadriadený súd posudzovať námietku zaujatosti aj vo vzťahu k ďalším, stranou sporu namietaným sudcom.

8. Vzhľadom na vyššie uvedené sa najvyšší súd zaoberal tým, či sú dané dôvody pre vylúčenie zákonných sudkyň senátu 41Cob, ktorému bola vec v zmysle potvrdenia založeného na č. l. 260 spisu, pridelená na rozhodnutie o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. 38Cb/140/2023-241 z 15. februára 2024 o zamietnutí návrhu žalobcu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia.

9. Najvyšší súd z Článku V. bod 2.12 Rozvrhu práce Krajského súdu v Banskej Bystrici (v úplnom znení so zapracovaným Opatrením č. 6 účinným od 15. januára 2024) zistil, že súdne oddelenie 41Cob pozostáva z predsedníčky senátu JUDr. Miriam Boborovej Sninskej, ktorá je zároveň riadiacou predsedníčkou senátu, ďalej z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Púchovskej a členiek senátu JUDr. Zuzany Konárikovej a Mgr. Radoslavy Strhárskej. Zloženie prvého trojčlenného senátu je JUDr. Miriam Boborová Sninská, predsedníčka senátu, JUDr. Miroslava Púchovská, členka senátu a JUDr. Zuzana Konáriková, členka senátu. Zloženie druhého trojčlenného senátu je JUDr. Miroslava Púchovská, predsedníčka senátu, JUDr. Miriam Boborová Sninská, členka senátu a Mgr. Radoslava Strhárska, členka senátu.

10. Podľa Článku III., bod 10. citovaného rozvrhu práce, pridelené veci pomocou aplikácie do štvorčlenného senátu sa zapisujú sudcom spravodajcom tak, že každá prvá vec rozhodnutá uznesením a každá prvá vec rozhodnutá rozsudkom sa zapíše do prvého trojčlenného senátu a každá druhá vec rozhodnutá uznesením a každá druhá vec rozhodnutá rozsudkom sa zapíše do druhého trojčlenného senátu, ak v rozvrhu práce nie je stanovené inak.

11. Telefonickým dopytom vykonaným dňa 17. apríla 2024 v súdnom oddelení 41Cob Krajského súdu v Banskej Bystrici najvyšší súd ďalej zistil, že vec v tu prejednávanom spore, zapísaná pod sp. zn. 41Cob/61/2024, bola pridelená prvému trojčlennému senátu v zložení JUDr. Miriam Boborová Sninská, JUDr. Miroslava Púchovská a JUDr. Zuzana Konáriková s tým, že referujúcou sudkyňou (sudkyňou spravodajkyňou) je JUDr. Miriam Boborová Sninská.

12. Najvyšší súd na základe vyššie uvedeného konštatuje, že žalovaným namietaná sudkyňa, JUDr.

Mária Kubincová, PhD., členkou veci prejednávajúceho senátu
nie je a v zmysle vyššie označeného rozvrhu práce nie je členkou odvolacieho senátu
41Cob vôbec. Nakoľko uvedená sudkyňa nie je zákonnou sudkyňou v prejednávanej veci, námietka
zaujatosti voči jej osobe je v tomto štádiu konania bezpredmetná.

13. Zákonnými sudkyňami v prejednávanej veci sú predsedníčka senátu
41 Cob JUDr. Miriam Boborová Sninská a členky senátu JUDr. Miroslava Púchovská
a JUDr. Zuzana Konáriková. Najvyšší súd sa preto zameria na preskúmanie dôvodov
na vylúčenie menovaných sudkýň z prejednávania a rozhodovania predmetného sporu, dospejúc k
záveru, že nie sú dané dôvody pre vylúčenie sudkýň prvého trojčlenného senátu, ktorému bola vec
vedená pod sp. zn. 41Cob/61/2024 pridelená na rozhodnutie o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu
Okresného súdu Žilina č. k. 38Cb/140/2023-241
z 15. februára 2024.

14. Svoj záver najvyšší súd odôvodňuje tým, že žalovaným nebola preukázaná zaujatosť ním
namietaných (ako uviedol vo svojom podaní „ostatných“) sudkýň,
JUDr. Miriam Boborovej Sninskej, ani JUDr. Miroslavy Púchovskej a ani JUDr. Zuzany Konárikovej,
ktoré sú zákonnými sudkyňami prvého trojčlenného odvolacieho senátu 41Cob, do ktorého bola vec
týkajúca sa opravného prostriedku podaného žalobcom proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k.
38Cb/140/2023-241 z 15. februára 2024, zapísaná.
Z obsahu predloženého súdneho spisu, námietky zaujatosti a ani z vyjadrení dotknutých sudkýň
nevyplyva v tomto štádiu konania splnenie zákonných dôvodov uvedených
v ustanovení § 49 ods. 1 CSP pre rozhodnutie o vylúčení menovaných sudkýň z prejednávania a
rozhodovania o predmetnom odvolaní. Žalovaný žiadnym, ani len nepriamym spôsobom nepreukázal, že
by menované sudkyne mali nejaký pomer k stranám sporu, k ich zástupcom, prípadne k
prejednávanému sporu, resp. že by na ich rozhodovaciu činnosť mali vplyv nejaké tretie osoby, aby bol
spor rozhodnutý určitým spôsobom (napr. v neprospech namietajúceho žalovaného).

15. Sumarizujúc vyššie uvedené, nakoľko zo vznesenej námietky zaujatosti
a z vyjadrenia namietaných sudkýň neboli zistené žiadne skutočnosti významné z hľadiska
§ 49 ods. 1 CSP, ktoré by spochybňovali nezaujatosť a nestrannosť sudkýň Krajského súdu v Banskej
Bystrici JUDr. Miriam Boborovej Sninskej, JUDr. Miroslavy Púchovskej
a JUDr. Zuzany Konárikovej, rozhodujúcich v spore vedenom na označenom krajskom súde pod sp. zn.
41Cob/61/2024, najvyšší súd podľa § 54 ods. 2 CSP rozhodol tak, že ich nevylúčil z prejednávania a
rozhodovania predmetného sporu.

16. O námietke zaujatosti žalovaného uplatnenej voči ďalším sudcom Krajského súdu v Banskej Bystrici
Najvyšší súd SR nerozhodoval s poukazom na znenie ustanovenia § 55 veta druhá CSP, keďže nebol
daný dôvod pre rozhodnutie o vylúčení ani jednej zo sudkýň zaradenej rozvrhom práce do odvolacieho
senátu 41Cob. S poukazom na uvedené najvyšší súd nevzhliadol ani dôvod na rozhodovanie o návrhu
žalovaného na príkazanie sporu inému súdu podľa § 39 ods. 1 CSP.

17. K uvedenému záveru najvyšší súd dopĺňa, že predmetné rozhodnutie nepredstavuje prekážku pre
vznesenie novej námietky zaujatosti niektorou zo strán sporu voči členkám odvolacieho senátu 41Cob,
ak sa dozvedia o iných nových skutočnostiach, ktoré
by zakladali dôvod pre ich vylúčenie z prejednávania a rozhodovania predmetného sporu podľa ustanovenia
§ 49 ods. 1 CSP.

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.